

Banc d'Experiències i Bones Pràctiques

RESPOSTES A LES CRISIS

FITXA DIVULGATIVA. ANY EDICIÓ 2015

Més enllà dels “homes al sol”

Promogut per: Serveis Socials d'Horta-Guinardó de l'Institut Municipal de Serveis Socials

Ajuntament
de Barcelona

PRÀCTICA ACTUALITZADA
2022

Presentació

Respostes a les crisis és un taller de treball grupal adreçat a homes que han posat de manifest, directament o indirectament, les conseqüències negatives del seu estat d'atur de llarga durada en la seva dinàmica personal i familiar. Aquests efectes negatius han afectat l'estat de salut de la persona (situacions d'ansietat i depressió), les seves relacions personals (aïllament social), la dinàmica familiar (problemes de parella, agressivitat vers la dona i/o els fills), etc. El projecte es desenvolupa en coherència amb el treball individual i familiar que cada participant rep per part del seu Centre de Serveis Socials de referència. Inicialment desenvolupat amb el nom de Taller de noves masculinitats, *Respostes a les crisis* proposa activitats per tal de facilitar: el reconeixement de la crisi vital que pateix cada membre, la comprensió pròpia i de la situació dels altres, el reconeixement de les pròpies potencialitats, el coneixement de programes d'inserció laboral, alternatives d'autoocupació i experiències de processos de recuperació positiva.

Aquesta pràctica està vinculada amb: atenció social, grups, serveis socials, població adulta, districte

El context

La crisi es manifesta a través de dades significatives, com ara el fet que els més afectats, al costat dels infants, són els homes joves i de mitjana edat amb fills a càrrec. Són "homes al Sol" que enfronten un futur incert, de vegades amb respostes de caràcter violent i/o depressives. Una dada complementària i significativa és la pèrdua del seu rol de sostenidors principals de la família, que en poc temps ha passat del 85% al 50%. Els serveis socials constaten també l'augment de les consultes d'aquests subjectes inestables, mancats de la salut que Freud atribuïa a la "capacitat d'estimar i treballar". Es tracta de consultes directes o indirectes, en qualitat d'acompanyants habituals de les seves parelles o d'altres familiars. Així doncs, el projecte "Respostes a les crisis" aborda interrogants generats per la crisi: com exercir aquest nou rol masculí i patern quan els homes perden el seu principal actiu, el treball i els beneficis obtinguts? Tractar aquesta crisi implica tenir especialment en compte les potencialitats positives d'aquests homes, tant en la seva vessant de sociabilitat com de relacions familiars i/o de creixement personal.

Objectius i abast

Respostes a les crisis es desenvolupa a través dels següents **objectius generals**:

1. Alleugerir el patiment dels homes davant les conseqüències negatives del seu estat d'atur de llarga durada, minvant així les tensions intrafamiliars i facilitant-los un espai d'expressió i acollida de les seves vivències i dificultats.
2. Identificar i fer emergir les potencialitats d'aquestes persones com a treballadors, pares i parelles.
3. Connectar aquestes persones amb projectes, associacions i iniciatives d'inserció laboral que facilitin la seva inserció sociolaboral i ocupació.

Pel que fa al **col·lectiu destinatari**, el projecte està dirigit a:

- Usuaris coneguts dels centres de serveis socials del Districte Horta-Guinardó, amb un professional de referència i amb disponibilitat a participar en un treball grupal.
- Pares (homes) d'entre 30 i 60 anys sense feina o amb feina precària (eventual, sense contracte, poques hores) i amb dificultats econòmiques.
- En cas de presentar trastorn mental greu i/o conductes de risc consolidades (addiccions, conductes il·legals o agressions habituals) és necessari que la persona usuària estigui en tractament i poder valorar l'oportunitat d'incorporació al projecte amb els professionals referents. En cas de presentar discapacitat intel·lectual, caldrà valorar quin suports seran necessaris per la seva participació en el mateix.

Els participants són usuaris que comencen a fer consultes directes o indirectes (acompanyant a les seves parelles o familiars) als serveis socials del districte. Es tracta de persones que enfronten un futur incert, amb un sentiment de desvalorització que pot prendre diferents formes d'expressió de caràcter depressiu i/o conflictiu, i que expressen la necessitat i voluntat de millora.

El procés d'implementació

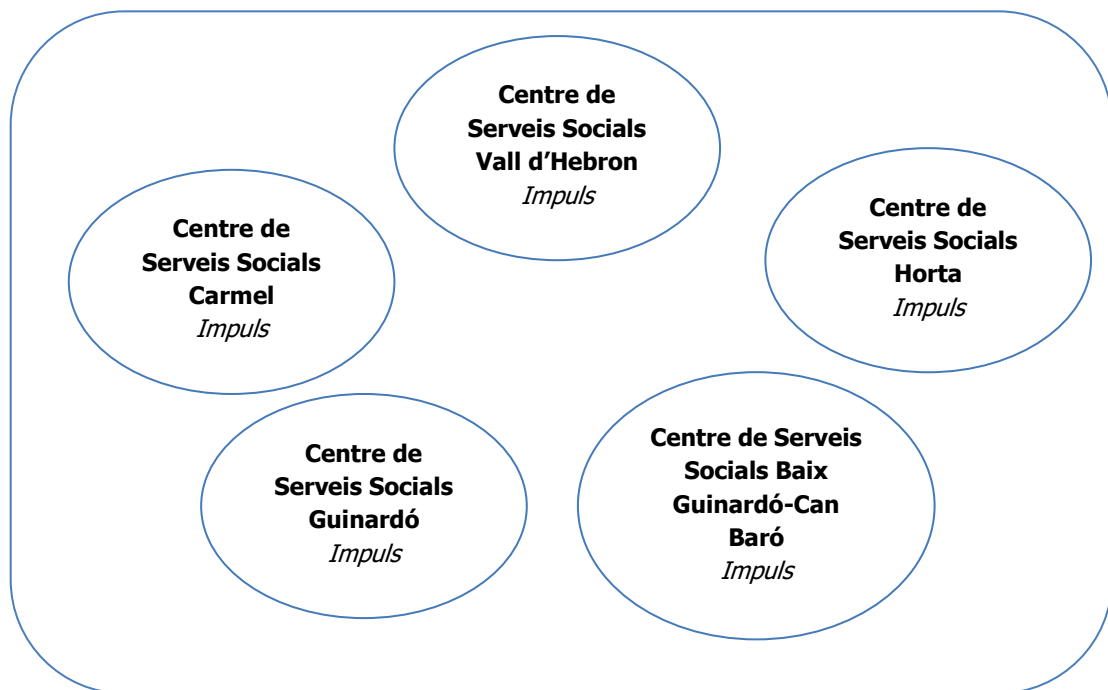
a) Etapes

El projecte Respostes a les crisis està planificat de manera anual i es desenvolupa al llarg d'un curs. La següent gràfica presenta les etapes d'implementació del projecte:

DERIVACIÓ	ACTIVITATS	AVALUACIÓ
<p>1) Derivació dels possibles participants realitzada per qualsevol professional dels Centres de Serveis Socials del districte.</p> <p>2) Contacte personal per valorar conjuntament la idoneïtat de la derivació i, si s'escau, una entrevista amb el candidat per aclarir possibles dubtes, tant sobre les seves expectatives com la conveniència de la seva participació.</p>	<p>3) Primer bloc d'activitat: desenvolupament de 6 sessions amb els participants dedicades a l'àmbit psicosocial.</p> <p>4) Segon bloc d'activitat: desenvolupament de 6 sessions amb els participants dedicades a l'àmbit sociolaboral.</p>	<p>5) Sessió d'avaluació final i recollida de propostes amb els participants, amb un qüestionari sobre aspectes del projecte, més la realització d'una valoració del grup de forma oral.</p> <p>6) Aplicació d'un instrument de <i>retest</i>: el/la professional de referència de la persona participant del taller informa sobre l'evolució d'aquesta persona en els tres criteris clau del projecte: ocupació, parentalitat i relació de parella.</p>

b) Actors implicats

El projecte Respostes a les crisis està impulsat pels diferents Centres de Serveis Socials Bàsics del districte Horta-Guinardó. La següent gràfica sintetitza de forma esquemàtica l'univers d'actors implicats en el projecte.

c) Recursos

Els principals **recursos** amb els quals compta el projecte “Respostes a les crisis” són, pel que fa a l'àmbit de les **persones**, un equip de tres professionals que alternen els seus rols en funció dels objectius de cada sessió. Els rols són els de conductor/a, co-conductor/a i observador/a. Pel que fa als recursos **materials** i el **pressupost**, el projecte inclou els honoraris professionals del projecte “consum col·laboratiu” (300 €), les entrades al teatre (100 €), els *pendrives* per als participants (100 €), les targetes de bus (150 €) i les despeses de l'esmorzar (100 €). En total, 750 €.

Resultats

El projecte Respostes a les crisis parteix de la idea general que totes les persones tenen una trajectòria vital, que ningú ens pot prendre i a la qual ningú ha de renunciar. A partir d'aquesta premissa, el projecte ha aconseguit assolir diversos **resultats**. D'una banda, es **detecten** dificultats o problemes afegits en la situació vital dels participants que no s'havien posat de manifest en les entrevistes individuals. D'altra banda, es dona a **conèixer** i es debat sobre els diferents models de

parentalitat, per tal de poder identificar patrons propis viscuts com a pares i també en la infància de les persones participants. També es **reflexiona** sobre les funcions de “P.A.D.R.E.” (P de Prohibir, A d’Acompanyar, D de Dissimular, R. de Renunciar, E. d’Estil) i sobre la parella i el model de relació de cada participant. Per la seva banda, el projecte **ofereix** informació sobre les plataformes i organitzacions alternatives per a la cerca de feina, com ara associacions d'aturats/des, BCN Activa, Banc del Temps, etc. Finalment, es fan **emergir** els valors i potencialitats individuals i col·lectives, fent créixer l'autoestima i l'optimisme de les persones participants.

Aprentatge

Entre les **fortaleses** del projecte destaca la seva originalitat i el seu caràcter innovador, que ha estimulat la participació de professionals de tots els centres per formar part de l'equip del projecte. Per la seva banda, la bona valoració dels participants en cada edició ha facilitat la difusió del projecte i l'interès d'altres homes en participar de la iniciativa. Tot plegat, el projecte Respostes a les crisis ha significat un primer pas en el treball amb el col·lectiu d'homes.

Per la seva banda, entre les **dificultats** més importants cal esmentar la necessitat d'ampliar, després de la primera edició, les sessions dedicades a presentar recursos d'inserció laboral. A més, el projecte treballa actualment amb la possibilitat d'establir algun tipus de transició entre el taller i els recursos d'inserció laboral (sobretot, en el cas de les formes associatives de continuïtat).

Finalment, pel que fa a la **transferibilitat**, un aspecte clau és la perspectiva del projecte que fa èmfasi en les capacitats de les persones i no només en els seus dèficits. Aquesta aproximació ha permès al projecte establir lligams amb altres iniciatives similars a la ciutat de Barcelona i treballar amb altres actors en la possibilitat de constituir una xarxa d'aquest tipus d'intervencions a nivell europeu.

Informació pràctica

Promogut/Impulsat per: Serveis Socials d'Horta-Guinardó

Professional/tècnic inicial: Conxa Pont Trullenque / José Ramon Ubieto

Professional/tècnic referent actual: Andrés Gonzalez Oliveros agonzalezol@bcn.cat
i Vanessa Lirola vlirolar@bcn.cat

Documentació disponible:

Document	Tipus	Data
<i>Documents de projecte diferents edicions: 2013, 2014 i 2015</i>	<i>Document</i>	-
<i>Fitxes d'avaluació</i>	<i>Document</i>	-
<i>Vídeo edicions</i>	<i>Vídeo</i>	-

Evolució

A ctualització al 2017 i maig del 2022

El projecte continua donant bons resultats tal i com està descrit a la fitxa i alhora s'ha aconseguit un augment dels contactes dels participants amb les iniciatives socials d'ocupació.